



Број: **02/1-50-8-22-37/13**

Веза број: 01/1,02/1-50-19-1111/13

Сарајево, 10. 01. 2014.

#### ЧЛАНОВИМА УСТАВНОПРАВНЕ КОМИСИЈЕ

На основу члана 26. став (2) Пословника Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ”, бр. 33/06, 41/06, 81/06, 91/06, 91/07 и 32/12), Уред секретара Уставноправне комисије Дома народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине доставља

#### И Н Ф О Р М А Ц И Ј У

##### о стручном савјетовању о теми:

##### „Стање изборног законодавства Босне и Херцеговине: бирачи у изборима и организација изборног дана”

Уставноправне комисије Дома народа и Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ, у сарадњи са Мисијом ОЕБС-а у БиХ, организовале су, 11. 12. 2013. године, 4. стручно савјетовање о теми: „Стање изборног законодавства Босне и Херцеговине: бирачи у изборима и организација изборног дана”.

Савјетовању су присуствовали делегати и посланици у Парламентарној скупштини БиХ, представници Парламента Федерације БиХ, Народне скупштине РС-а, Скупштине Брчко Дистрикта БиХ, Савјета министара БиХ, Централне изборне комисије БиХ, те представници међународних организација и невладиних организација.

Учеснике стручног савјетовања у уводном дијелу поздравили су: Крстан Симић, предсједавајући Уставноправне комисије Дома народа, и Шефик Џаферовић, предсједавајући Уставноправне комисије Представничког дома, као и Нина Суомалаинен, замјеница шефа Мисије ОЕБС-а у БиХ.

Четврто стручно савјетовање било је подијељено у двије тематске цјелине. **Први дио** обухватао је теме о моделима регистрације бирача, попису бирача, моделима за гласање бирача са посебним потребама и неписмених бирача, те о едукацији бирача. **Други дио** стручног савјетовања односио се на организацију изборног дана. У првом дијелу учесницима савјетовања обратио се **Николај Вулчанов, независни експерт за изборе из Бугарске**, који има дугогодишње искуство у овој области стицано у Бугарској и другим државама и у оквиру Организације за демократске институције и људска права.

Током презентације Николај Вулчанов истакао је да се регистрација и попис бирача не могу сматрати само техничким питањима, те да постоји јасна разлика између регистрације бирача и листе гласача. Регистрација бирача обухвата низ административних послова, како би се, на основу листе гласача, бирачима омогућило остваривање овог основног грђанског права.

Дакле, сви који имају право да гласају имају право да буду и регистровани. Указао је да, у основи, постоје два модела регистрације бирача. Активна регистрација бирача, која изискује додатне трошкове и за бираче и за изборну администрацију, и пасивна регистрација, која је углавном јефтинија и једноставнија, јер се обавља уз стално ажурирање листе гласача. Оба модела имају мане које се огледају у непрецизности гласачких листа. Истакао је неке примјере из праксе и проблеме с којима се изборна администрација у страним државама суочава у вези с регистрацијом бирача. Сматра да се сви наведени проблеми могу ријешити уз више воље политичких субјеката, а не само употребом савремене информационе технологије.

**Бранко Петрић**, члан Централне изборне комисије БиХ, као други предавач, обратио се учесницима савјетовања и презентовао искуства изборне администрације БиХ о овим питањима. Указао је да се до 2006. године у БиХ примјењивао модел активне регистрације бирача. Од избора 2006. Босна и Херцеговина примјењује пасивни систем регистрације бирача. У складу са Изборним законом БиХ, Централна изборна комисија БиХ је једини орган који је задужен за ажурирање и интегритет централног бирачког списка. Међутим, постоје обавезе и одговорности свих других административних органа у БиХ у вези с процесом регистрације бирача. Указао је на многа достигнућа остварена на ажурирању централног бирачког списка прихватањем новог модела, добру сарадњу са ИДЕЕА-ом и другим органима, али и на примјере злоупотреба приликом регистрације бирача које су на прошлим локалним изборима у БиХ резултирале поништавањем избора у двије општине. Истакао је задовољство у примјени постојећих законских рјешења у вези с регистрацијом и гласањем бирача с посебним потребама те неписмених бирача.

Након презентација у расправи у оквиру првог дијела стручног савјетовања учествовали су:

**Ирфан Ајановић**, потпредсједник Уставноправне комисије Представничког дома Парламента Федерације БиХ, **Мирсад Ђапо**, члан Изборне комисије Брчко Дистрикта БиХ, **Стјепан Микић**, предсједник ЦИК-а БиХ, **Шефик Џаферовић**, предсједавајући Уставноправне комисије Представничког дома ПСБиХ, те **Николај Вулчанов** и **Бранко Петрић**. Током расправе указано је на проблеме у примјени одредаба Изборног закона БиХ у вези с бирачком опцијом за гласање у Федерацији БиХ, односно за гласање у Републици Српској из Брчко Дистрикта БиХ.

У другом дијелу стручног савјетовања о темама у вези с организацијом изборног дана и спровођењу избора Николај Вулчанов указао је на основне принципе о изборима који су регулисани Међународном конвенцијом о основним грађанским и политичким правима, тј. о принципима слободе избора, тајности избора, непристрасности и професионалности изборне администрације у спровођењу избора и бројању гласова.

**Ирена Хаџиабдић**, чланица Централне изборне комисије БиХ, презентовала је учесницима савјетовања многе статистичке податке о спроведеним изборима у БиХ од 1996. до 2012. године. Указала је на многе примјере и досадашња искуства у раду бирачких одбора на организацији и спровођењу избора, процедурама и санкционисању уочених неправилности, те реализацији препорука којима би се отклонили недостаци у едукацији чланова бирачких одбора, те примјени нових информационих технологија.

У расправи након презентација учествовали су: **Шефик Џаферовић**, предсједавајући Уставноправне комисије Представничког дома ПСБиХ, **Лазар Продановић**, посланик у Представничком дому ПСБиХ и члан Уставноправне комисије, **Мато**

**Фрањичевић, посланик и први замјеник предсједавајућег Уставноправне комисије Представничког Дома ПСБиХ, Рамиз Салкић, потпредсједник Народне скупштине Републике Српске, Марин Вукоја, секретар Дома народа ПСБиХ, Ирена Хациабдић, чланица ЦИК-а БиХ, те Николај Вулчанов, независни експерт за изборе.**

Током расправе истакнута је потреба отклањања злоупотреба које се, како је уочено, у највећем броју дешавају након затварања изборних мјеста и поступку бројања гласова, те отклањања недостатака у раду бирачких одбора. Потребна је боља едукација чланова бирачких одбора и активнија улога посматрача те проналажење рјешења за уочене недостатке у изборном законодавству које треба обухватити предстојећим измјенама и допунама Изборног закона БиХ.

**СЕКРЕТАР КОМИСИЈЕ  
др Зијад Хасић**

Прилог:

- неауторизовани транскрипт стручног савјетовања.